vel ad rubum vł alium ſiľez locum cā ſanitatis re-
cupande. Si fecit vł fieri fecit aut vſus eſt lr̄is ł
breuib9 q̄ ſunt ꝯmuniter ſupſticioſe ex v̄bis vł ca-
racterib9 vel carta in qua fuerit vł ex modo iponē-
di aut portādi vł tpe aut loco ſcribendi Et inuēta
ſupſtitōe eoꝝ iponēdū eſt vt aburantur ꝛ ſi nollet
non eſſet abſoluendus q2 ſic fieret mortale. Si ſu-
per ſe portauit cartam ſcriptam que dicitur ſan-
cti cipriani vel cartam nō natam vel v̄gineā vł ali-
quod aliud ſimile ob ſpem ſanitatis vel alteri9 c9-
cūq3 ſupſticioſi qđ non eſſ3 naturaliter ex arte me-
dicine vel alterius approbatum. Et generalit ſi q̄p
cūq3 aliam incātaciōem ꝯiurationem vel malefici-
um aut qđcūq3 ſupſticioſum exercuit aut eis fide3
adhibuit q̄ oīa ſunt vana et fatua ac ꝓhibita. Et
in q̄bus omnibus non ſuatur primū p̄ceptum.

De ſcđo p̄cepto ſc3 Non aſſumes nomē dei tui infanū Et primo de blaſphemia

Capitulū decimumquartum.

Si videlic3 blaſpemauit i de-
um vel aliquē ſanctoꝝ dicē-
do ſibi maledictōe3 vel alia
opprobrioſa verba qđ ſp eſt
mortale Si blaſphemauit in
deū dicēdo eum non eſſe iu-
ſtū et non oīa iuſte diſpone-
re ſed acceptare perſonas
vel non curare đ actibus hominum aut eos non vi-
dere vel eſſe parcialem vel ſine demerito punire ꝛ

flagellare eũ vł aliquẽ vł ꝙ poſſet meliꝰ iſtđ vel illud feciſſe vł ſiłr arguẽ deũ đ aliqͦ qđ totũ eſt mortale maxime cũ adũtit ⁊ intelligit qđ loqtᷣ. Si murmurauit ɔ̄t deũ vtputa de frigore calore pluuia vento aut niue. Si murmurauit ɔ̄t deũ đ infirmitate paupte. ā filioꝝ morte ā qꝛ nõ generat filios. Si murmurauit ɔ̄t deũ de ꝓſperitate malorũ aut de aduerſitate bonoꝝ.

De periurio

Si iurauit in aliq̃ curia alicꝰ iudicis mendacioſe qđ mortale ẽ quocũqꝫ etiã ꝓueniat. et ſiłr peccat q̇ aliquẽ inducit ad hͦ adũtent vt aduocatꝰ ꝓcurator et ſiłes. Si iurauit ext̄ iudiciũ in ɔmũi ſmone q̃cũqꝫ ex cauſa vł vtilitate vł leuitate vł iocoſitate vł q̃licũqꝫ modo nõ ſolũ p ſctã dei euãgelia ł p corpꝰ chriſti. ſꝫ etiã p fidẽ. p deũ. ā dicendo. ſic me deꝰ adiuuet. vł etiã p v̄ginẽ mariã. p crucẽ. per animã meã ā hmõi qđ ſp ẽ mortale qñ adũtit ſe iurare et falſum dicẽ. et hoc totiẽs quotiẽs. Si iurauit aliqđ certũ affirmãdo đ qͦ tñ dubitat an ſit verũ mortaliter peccauit. et p̄cipue ſi hoc fecit in iudicio Si iurauit facẽ aliqđ malũ puta aliquã vim dictã ā talionẽ reddere non dimittẽ ɔcubinã ſuare in iuſta ſtatuta. tenere ſecretã ɔiuratõm qđ ſp mortale eſt. Si mãifeſtauit ā ꝓdidit aliqđ ſecretũ in ɔſilio aliquo tractatũ qđ iurauit nõ mãifeſte q̄uis etiã nulli noceat tñ mortale ẽ et ipſe aut etiã ille q̇ aliquẽ ad ſiłe mãifeſtãdũ ɔpellit mortaliter peccat Si iurauit obſuare ſtatuta alicuiꝰ ciuitatis aut vniuerſitatis que tñ iuſta et ratõabilia ſunt et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

aliq̄ ex ejs ſcienť tráſgreditur qď etiam moꝛtale ē
Si tn̄ aliqď ſtatutū iam eſſet abrogatū ꝑ ꝯtrariaꝫ
ꝯſuetudiem qꝛ videlicꝫ q°ttidie ꝑuaretur ꝯtrariū
Si exhoc hmōi ſtatutū tnſgredeť non videret ꝑ
iurus eſſe qꝛ hmōi ſtatutū non videꝛ ampliꝰ hꝛe vi
ſtatuti di.iiij.S. leges.Si iurauit ꝑ aliqď mēbꝛū
dei vł ſanctoꝝ mō ribaldoꝝ qď moꝛtale eſt etiam
ſi res vera eſſet quā affirmare intendeť.Et h° ꝓpť
blaſphemiā q̄ ex h° ꝯſideratur vt.xxij.q.j.ſi quis
ꝑ capillos Si vō res iurata ā falſa aut illicita eſt
duplicit moꝛtaliter peccauit ſcꝫ ꝑ blaſphemiā et
per ꝑiuriū.Si iurauit facē aliqď licitum i honoꝛe
dei ā ſanctoꝝ eiꝰ ꝛ illud facē neglexerit qď moꝛ=
tale eſt Si etiam iurauit aliqď ſimile factuꝝ ſꝫ tn̄
nō itendebat illud adiplere ſimilit moꝛtale eſt Si
vero etiā intēdebat ꝑuare ſꝫ veniente termino quo
iplere ꝓmiſerat ſeu iurauerat non ꝑuat ꝓmiſſum
cū tn̄ poſſet.licet cū i ꝯmoditate ſua adhuc moꝛta
liter peccauit niſi tn̄ pꝛius epꝰ vł papa relaxaret
ꝛ comutaret ſibi hmōi ꝓmiſſuꝫ.ſi tn̄ ꝓmiſſio facta
eſt hōi.poteſt ille ſibi hmōi relaxare.ſꝫ ſi non po=
teſt adiplere excuſatur a peccato.ſi tn̄ q̄cito po=
terit adipleuerit.Si quis ꝓmittit cum iuramto ſe
aliqd factuꝝ qď non eſt alicuiꝰ iportantie boni ł
mali.vt videlicꝫ ſi mr̄ ꝓmittit cum iuramto ꝑcut=
tere filiū vel ſimile vel homo ꝓmittit mediante iu
ramto non bibere vel ꝯmedē illud ł hoc vł hmōi
qď videtur veniale niſi tn̄ fieret in ꝯtemptū. quia
iuratio et ꝑiuratio eſt in h°.Si iurare ꝯſueuit etiā
ꝑ q̄buſcūqꝫ minimis dicēdo tn̄ veritatem quod ve
niale eſt niſi fieret in ꝯtētū.Et iducēdi ſunt tales

vt abſtineāt ꝓpter periculū ꝑiurij. Si induxit aliq̄z ad iurandū quē oīno credebat falſum iuratuꝝ. qd̓ mortale eſt. niſi talis inducens foret iudex hoc faciens ex officio. ſc̄m ordinem iuris. Si vir iuramētum ſue vxoris irritauit qd̓ non debet niſi ſit tale qd̓ vxor non poſſet ad iplere ſine ſcādalo viri.

De adiuratione

ADiuratio ē inductio alic⁹ ad faciēdū aliqd̓ ob īuocatiōem alic⁹ rei ſacre. et fit ꝑ modū coactōiſ ītēdēdo aliquē obligari ꝑ modū iuramti ad aliqd̓ faciendū. q̄ ſi fit ad ſuꝑiores et alios in q́b⁹ adiurās nō hʒ ptātem pcm̄ mortale ē. Si v̄o fit ad iferiores ⁊ ſibi ſubditos q́b⁹ adiurās p̄cipe hʒ eo caſu licita ē ⁊ alias n̄. Et tūc adiurat⁹ tēt² facē vł dicē illud ꝓpt́ qd̓ adiurat⁹ ē aliaſ mortalr̄ peccaret q̄madmodū tranſgreſſor p̄cepti. Si adiurauit p̄latos ł ſuꝑiores ł ſocios á īferioreſ ꝑ modū d̓p̄catóis n̄ coactōis itendēs īducé ad aliqd̓ faciēdū. n̄ ē malū vł vemale. Si leuit et ſine cā iurauit et adiurat⁹ n̄ fecéit n̄ ꝑeccat. hec Tho. Si adiurauit demóes ꝑ modū p̄cis ad aliqd̓ ſciēdū ab eis ł aliq̄d auxilij obtiñdū ab eis mortale ē. n̄ quiſ facēt h⁰ ex familiari ꝯſilio ſpūſcti vł ex q̄dā ſimplicitate q̄rēſ ab obſeſſis a dyabolo licʒ tn̄ illū adiurate ꝑ modū coactōis ne noceat. Si adiurauit creaturas irrōabiles ne dyabol⁹ eis vta² in nr̄i nocumētū tūc licitū ē. Si aūt dyabol⁹ ī eis oꝑet² tūc mor-

tle ē vt ꝑ icātatōeſ ꝓpētū Si i cātileis ſeu fabuliſ
mūdāis ⁊ i narratōib⁹ t'pib⁹ ꝉ amatorijs miſcuit
deū ā ſctōs qđ mortale ē ſi fecerit in ꝯtemptū alias
vero veniale.

De votis.

S i trāſgreſſus ē ſeu obmiſit
adiplē votū licitū đliberate
fctm̄ et ſi adūtit ſciēter ſp ē
mortle ⁊ tociēſ q°tiēſ frāgit
ſec⁹ ſi ex obliuiōe ꝉ q2 ñ po
terat ex aliq° accidēti ſupue
mēte. Si vouit aliqđ malum
ſe facturū vtputa vīdictā de
aliq° ꝉ alic⁹ ꝓfect⁹ impedimtū vtputa ñ ingredi
ꝛligionē vꝉ ſimile. mortꝉr peccauit ⁊ pt̄ illđ votū
frāgē abſq3 aliq̄ diſpēſatōe. Si nimis tādauit im-
plē votū licitū ſic ꝙ exhmōi mora a mēoria excidit
omnino. vꝉ ꝙ ipe vouēs iā venit ad ſtatū ñ valēdi
āpli⁹ implē qđ ꝑ⁹ potuiſſ3 qđ vide² mortle. Idē3
qñ dimiſit ꝓpoſitū implēdi cū tñ nō potuiſſ3. alias
mora implēdi votū qñ ſibi ñ ꝓfixit tp⁹ ñ vide² mor
tale ñ forte eēt valđ nimia ⁊ ñ cū ex h° immīnēt ei
picꝉm ñ valēdi implē vt đ voto ingrediēdi ꝛligiō3
cū tñ ñ hēet cauſā cogētē dilatō3. Si fecit votū đ
re licita vt đ elemoſina đ ieiūijs ⁊ hmōi ſ3 ob ma-
lū finē puta vt poſſ3 facē vindictā adulteriū ꝉ ſiꝉe
mortle ē nec tēt² adimplē. Si fecit votū abſtinētie
⁊ hmōi et dubitabat vtꝝ poſſ3 implē vꝉ nō ⁊ ſine
ꝯmutatōe vꝉ diſpēſatōe ſupioris cū poſſit đ facili
habere ꝛcurſu3 ad eū vꝉ ꝯfeſſorē pro conſilio đ ſu-
per ſumendo frangit votum qđ videtur mortale

Nota tñ ꝙ uiri pñt irritare vota abſtinẽtie. ꝑegna tõis et elemoſine vxoꝝ. ſi ñ habeat niſi dotẽ abſq; aliq̃ alia diſpẽſatõe. Et ſi fiat tal' irritatio voti etiã abſq; cã rõabili a viro nõ tene' vxoꝛ iplẽ talia vota

De irritatõe votoꝛũ ipuberũ et filiorũ familias religioſoꝛũ vide i ſumma inſecũda parte. titulo vltimo.

Si votum fecit ſtultũ et irrationabile vt ieiunare in dñica. non lauare vl' pectinare caput in ſabato et hmõi ſi hoc fregerit non peccat imo ꝓhibẽdũ eſt illis hmõi vota iplere q2 ſic Thomas ⁊ alij dicunt ſunt potiꝰ deridenda q̃ obſuanda etiam ſi pro honoꝛe ſanctoꝝ fieret. Si filius moꝛiẽti patri ꝓmiſit aliqđ votũ implere tenetur vt ex̃ de vo. lic; Si fuit ſibi aliqđ votũ iniũctum a patre puta ſatiſfactio pecunie vl' ſimile tenetur iplere ex̃ de vſu. tua et de ſol. c. pꝛimo. Si fuit heres aliċꝰ vouẽtis ſubuenire terre ſancte tenetur votũ illius iplere. Et ſm Inno. ꝯpelli p̃t. Si filius puentꝰ ad annos pubtatis vouit aliqđ votũ qđ ꝑtinet ad ſuã ꝑſonã et hoc ſi fuerit licitum teẽtur ſm Tho. i ſcđa ſcđe. q. lxxxviij. Seruꝰ autẽ ñ poteſt vouere votũ pegrinationis aut religionis abſq; dñi ꝯſenſu q2 in poteſtate ſua non eſt vt dicit Tho. c. loco quo ſupꝛa Si religioſus vouit aliqđ votũ abſq; p̃lati ſui licẽcia illud non debet exequi abſq; eiuſdẽ licentia. Secꝰ eſt tñ de voto oꝛõis vl' ſili qđ poteſt exequi abſq; ſua licẽtia. Si ſacerdos vouit votũ peregrinationis ſine licẽcia ſui p̃lati non debet adiplẽ abſq; licecia eiuſdẽ. Si hñs votum caſtitatis vl' rligiõis

ꝯtraxit q2 ꝙuis mr̄imoniū teneat tn̄ ꝯtħēdo moꝛ-
taliter peccat et ꝯſumare nō poteſt mr̄imoniū ſine
moꝛtali pc̄tō q2 adhuc an̄ ꝯſumatōȝ mr̄imonij. id ē.
an̄ copulā carnalē. qua mediāte mr̄imoniū ꝯſumatᷣ
poteſt adhuc et debet īplere votū ſuū pꝛius ſc̄dm
Poſt ꝯſumatōem vero tenetᷣ reddere debitū etiaȝ
interp̄tatiue petenti ſȝ exigere non pt̄ abſqȝ moꝛ-
tali pc̄tō. Vn̄ ꝯſulēdū tali eſſet ꝙ peteret diſpēſa
tionē a papa ſuꝑ voto ſuo. ſm̄ tn̄ guil. poſſet etiaȝ
ep̄ꝰ diſpēſare i hoc caſu. Si mulier ſine ꝯſenſu vi-
ri ſui vl̄ ecōtra vouit et ſi ipſe vir ł mr̄ ꝯſentit ī-
plere tenetᷣ. Si alter ꝯiugū ſine ꝯſenſu alteriꝰ vo
uit votū de nō reddēdo debitū iplere n̄ teneᷣ. No
ta tn̄ ꝙ alter ꝯiugū p̄t ſine ꝯſenſu alteriꝰ vouere
de non petēdo debitū ſm̄ quoſdā. Si vnanimi cō
cordes ābo vouerint caſtitatē. q2 tunc nō pt̄ alter
reuocare votū ſine pc̄tō moꝛtali. Et ſi vir reuocat.
vxoꝛ debet inſtanter ꝑſeuerare et econtra. Si vir
vouit abſqȝ vxoꝛis licētia votū ꝑ eḡnatōis nō tene
tur q2 n̄ poteſt. Si vir vouit votū iħoſolomitan̄. te
netur īplere illud etiā inuita vxoꝛe que tn̄ vt ꝯſen
ciat āmonēda eſt. ⁊ ſi n̄ vult remanere pt̄ virū ſe-
qui. Si vir vouit votū abſtinentie ꝯtradicēte vxo-
re pt̄ illud īplere etiā ea inuita. ſecꝰ ſi ꝑ dictā ab-
ſtinētiā īpedieretur redditio debiti. Si vir an̄ car-
nalē copulā ad heremū trāſiuit redire teneturᷣ ad
vxoꝛē niſi intraſſet aliꝙ̄ r̄ligionē aꝓbatā Et no-
ta ꝙ de tranſgreſſiōe votoꝝ pt̄ de iure ꝯmūi ⁊ cō
ſuetudine ſimplex ꝯfeſſoꝛ abſoluere. q2 non eſt de
reſuatis caſibus. Sed de diſpenſatōe et comutati
one votoꝝ nō poteſt ſe intromittere ſine ſpeciali

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

commiſſione dioceſani vł alteri⁹ q̄ poſſit dare Epi aūt in oib⁹ poſſunt dare ɔmiſſiōem et comutare ł diſpēſare niſi i voto caſtitatis et religionis ⁊ trib⁹ votis pegnatōis ſcʒ Ieroſolomitañ ad ſanctū iacobum et ad limina apłoꝝ.pe.et pau.in q̄bus papa ſolus vł ſumm⁹ penitētiarius diſpēſat vł ɔmutat

De Tertio p̄cepto ſcʒ memēto vt diem ſabati ſanctifices Capitulum .xv.

Et primo interrogāduʒ. Si recogitauit tria bñficia ſcilicet creatōis hoīs et totius mūdi ꝓpt hoiem. Redēptiōis hūane et glorificatōis. vt p talē memoriā caueat a vetitis et ſanctificet diē i exercicijs ſpūalib⁹. Si dieb⁹ feſtiuis ſe ɔpoſuit ⁊ ornauit p̄cioſis veſtibus ⁊ alijs ornamētis ad pompā et vanā gloriā ſiue ad placendum alioꝝ aſpectib⁹ vt deſideretur. Si diebus feſtiuis acceſſit vel ad eccleſiam vel ad alia ſpectacula cōpta et ornata ad capiēdas animas vt inuicem ſe oculis concupiſcant. ſicut frequēter mulieres faciūt qd̄ eſt mortale Si vero in ecc̄ijs ł alijs locis ſacris hmōi fiāt. duplex cauſat² ſacrilegiū ſcʒ loci et tpis ſcti vltra principale pcm̄. Si his diebus coriſauit vane cātauit. man⁹ vł alia mēbra cū alio libidinoſe tāgendo et vana ihoneſta et ad malum incitantia verba loquēdo. vt vidlicʒ ꝓuoce² cōcupiſcentia in cord᷑ vnde q̄nqʒ etiā op⁹ ſequi² qd̄ totum eſt mortale. Si his diebus luxurie vacauit